

نمایه موضوعی و مفهومی

درباره این نمایه

نمایه کتاب، تکرار فهرست مطالب یا خلاصه‌ای از فصل‌ها نیست. فهرست مطالب مسیر کلی کتاب را نشان می‌دهد، اما نمایه به خواننده امکان می‌دهد یک مفهوم، نام، نظریه یا مسئله مشخص را در سراسر اثر دنبال کند. ممکن است موضوعی مانند «آزادی ذهن» در عنوان هیچ فصلی نیامده باشد، اما در مقدمه، فصل‌های مربوط به فناوری، بحث پروپاگاندا، منشور حاکمیت بر توجه و سخن پایانی بارها مطرح شده باشد. وظیفه نمایه آن است که این حضور پراکنده را به مسیری قابل پیگیری تبدیل کند.

نمایه حاضر، نمایه پایه و بیش از صفحه‌آرایی کتاب است. مدخل‌ها و زیرمدخل‌های آن اکنون مشخص شده‌اند، اما شماره صفحات باید پس از تثبیت متن، اندازه صفحات، قلم، فاصله سطرها و صفحه‌آرایی نهایی افزوده شوند. در نسخه چاپی، مقابل هر مدخل شماره صفحه یا صفحاتی خواهد آمد که موضوع در آنها به شکلی اساسی بررسی شده است. اشاره‌های گذرا و کم‌اهمیت نباید وارد نمایه شوند، زیرا هدف نمایه افزایش دسترسی خواننده به اندیشه‌های اصلی کتاب است، نه ثبت مکانیکی همه واژه‌هایی که در متن به کار رفته‌اند.

آ

آزادی

آزادی به عنوان حق انتخاب؛ آزادی از اجبار؛ آزادی درونی؛ آزادی سیاسی؛ آزادی مثبت و منفی؛ آزادی و مسئولیت؛ آزادی در جامعه دیجیتال؛ محدودیت‌های آزادی در اقتصاد توجه؛ رابطه آزادی با آگاهی؛ رابطه آزادی با خودفرمانی؛ آزادی و کرامت انسانی.

آزادی اندیشه

پیش‌شرط‌های آزادی اندیشه؛ آزادی اندیشه و دسترسی به اطلاعات؛ آزادی اندیشه در نظام‌های استبدادی؛ تفاوت آزادی اندیشه با آزادی بیان؛ تهدیدهای الگوریتمی علیه آزادی اندیشه؛ آزادی اندیشه در اسناد حقوق بشر.

آزادی توجه

تعریف آزادی توجه؛ موانع فردی و ساختاری؛ آزادی توجه و حق انتخاب؛ آزادی توجه کودکان؛ آزادی توجه در محیط کار؛ آزادی توجه در فضای رسانه‌ای؛ آزادی توجه در جامعه دموکراتیک.

آزادی شناختی

تعریف؛ ارتباط با حریم ذهنی؛ جایگاه آن در حقوق جدید؛ آزادی شناختی و فناوری عصبی؛ آزادی شناختی و هوش مصنوعی؛ امکان شناسایی آن به عنوان حق بنیادین انسان.

آزادی ذهن

ذهن به عنوان قلمرو خصوصی؛ استقلال دآوری؛ آزادی ذهن و زبان؛ آزادی ذهن در برابر پروپاگاندا؛ آزادی ذهن در حکومت دینی؛ آزادی ذهن و آموزش؛ آزادی ذهن به عنوان هدف نهایی حاکمیت بر توجه.

آگاهی

آگاهی از محرک‌ها؛ آگاهی از عادت؛ آگاهی از سازوکارهای تأثیرگذاری؛ آگاهی و فاصله میان محرک و واکنش؛ آگاهی فردی و جمعی؛ آگاهی به عنوان نخستین گام بازپس‌گیری توجه.

آموزش

آموزش و پرورش توجه؛ آموزش انتقادی؛ آموزش و استقلال ذهن؛ مدرسه و فناوری؛ نقش آموزگار؛ تفاوت آموزش با انباشت اطلاعات؛ آموزش در جامعه آزاد؛ آموزش سواد رسانه‌ای؛ آموزش سواد توجه.

آموزش کودکان

حفاظت از ذهن کودک؛ تبلیغات برای کودکان؛ طراحی اعتیادآور؛ تلفن هوشمند و مدرسه؛ بازی آزاد؛ مطالعه عمیق؛ مسئولیت والدین؛ مسئولیت شرکت‌های فناوری؛ حقوق کودک در محیط دیجیتال.

آرنت، هانا

تمامیت‌خواهی؛ حقیقت و سیاست؛ تنهایی اجتماعی؛ نابودی واقعیت مشترک؛ فضای عمومی؛ کنش سیاسی؛ انسان به عنوان آغازگر.

استبداد

استبداد آشکار و پنهان؛ استبداد دینی؛ استبداد نرم؛ کنترل ذهن در نظام استبدادی؛ بحران دائمی؛ سانسور؛ خودسانسوری؛ دشمن‌سازی؛ استبداد و نابودی زندگی عادی.

استعمار توجه

تعریف؛ تفاوت با استعمار جغرافیایی؛ تسلط بر زبان و دستور کار؛ قدرت رسانه‌ای خارجی؛ وابستگی فرهنگی؛ راه‌های بازپس‌گیری توجه ملی.

اطلاعات

فراوانی اطلاعات؛ کمبود توجه؛ اطلاعات نادرست؛ اطلاعات و قدرت؛ تفاوت اطلاعات با دانش؛ بار شناختی ناشی از اطلاعات؛ اطلاعات شخصی؛ داده‌سازی تجربه انسانی.

اعتماد

اعتماد اجتماعی؛ اعتماد معرفتی؛ اعتماد به رسانه؛ اعتماد به علم؛ فرسایش اعتماد؛ رابطه اعتماد با دموکراسی؛ بحران حقیقت؛ دروغ سازمان یافته.

اعلان‌ها

اعلان تلفن همراه؛ وقفه‌های مکرر؛ طراحی رفتاری؛ ایجاد احساس فوریت؛ تأثیر اعلان بر تمرکز؛ مدیریت اعلان‌ها؛ حق قطع ارتباط.

الگوریتم

تعریف؛ الگوریتم‌های توصیه‌گر؛ رتبه‌بندی محتوا؛ معیارهای پنهان؛ سوگیری الگوریتمی؛ شفافیت الگوریتمی؛ پاسخ‌گویی؛ الگوریتم و قطبی‌شدن؛ الگوریتم و حباب اطلاعاتی؛ نقش الگوریتم در اقتصاد توجه.

امنیت روانی

امنیت و تمرکز؛ اضطراب اجتماعی؛ بی‌ثباتی اقتصادی؛ تهدید دائمی؛ امنیت روانی در خانواده و محیط کار؛ نقش حکومت در کاهش یا افزایش بار ذهنی شهروندان.

انتخاب

انتخاب آگاهانه؛ انتخاب ظاهری؛ معماری انتخاب؛ گزینه پیش‌فرض؛ آزادی انتخاب؛ دستکاری انتخاب؛ حق بازگشت از تصمیم؛ رابطه انتخاب با توجه.

انسان

انسان به‌عنوان غایت؛ انسان به‌عنوان کاربر؛ انسان به‌عنوان منبع داده؛ انسان و فناوری؛ کرامت ذاتی؛ محدودیت‌های شناختی؛ مسئولیت فردی؛ حق داشتن زندگی درونی.

اقتصاد توجه

تعریف؛ تاریخ شکل‌گیری؛ مدل درآمدی؛ تبلیغات؛ فروش قابلیت تأثیرگذاری؛ نقش پلتفرم‌ها؛ رقابت بر سر زمان کاربر؛ پیامدهای روانی و سیاسی؛ ضرورت اصلاح اقتصادی و حقوقی.

اقتصاد دیجیتال

داده به‌عنوان دارایی؛ خدمات ظاهراً رایگان؛ انحصار پلتفرم‌ها؛ تمرکز قدرت؛ کار دیجیتال؛ درآمد تبلیغاتی؛ اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی.

ایران

ایران به عنوان کشور و تمدن؛ تمایز ایران از جمهوری اسلامی؛ ایران آینده؛ بازسازی توجه ملی؛ اولویت زندگی مردم؛ گذار دموکراتیک؛ آموزش، اقتصاد و فرهنگ در ایران آزاد.

ب

بار شناختی

تعریف؛ محدودیت حافظه فعال؛ تصمیم‌های مکرر؛ فقر و بار شناختی؛ مقررات پیچیده؛ ناکارآمدی حکومت؛ خستگی تصمیم؛ نقش طراحی ساده و کارآمد در کاهش بار شناختی.

بازار توجه

رقابت رسانه‌ها؛ رقابت شرکت‌ها؛ رقابت سیاستمداران؛ معیارهای دیده شدن؛ کلیک و واکنش؛ ارزش اقتصادی مخاطب؛ پیامدهای اخلاقی بازار توجه.

بازپس‌گیری توجه

آگاهی از عادت‌ها؛ کاهش وقفه‌ها؛ انتخاب منابع خبری؛ سکوت؛ مطالعه؛ گفت‌وگو؛ زندگی در طبیعت؛ برنامه‌ریزی فردی؛ تعیین اولویت‌های ملی؛ بازپس‌گیری زبان و دستور کار عمومی.

بازی

بازی کودکان؛ بازی آزاد؛ بازی‌های دیجیتال؛ پاداش متغیر؛ طراحی اعتیادآور؛ یادگیری از طریق بازی؛ جایگاه بازی در رشد توجه.

برلین، آیزایا

آزادی مثبت؛ آزادی منفی؛ خطر خودفرمانی تحمیلی؛ تکرار ارزش‌ها؛ ارتباط نظریه آزادی با حاکمیت بر توجه.

برنامه‌های تلفن همراه

طراحی رابط؛ اعلان؛ پیمایش بی‌پایان؛ پخش خودکار؛ جمع‌آوری داده؛ ایجاد عادت؛ حق خروج؛ مسئولیت طراحان.

پاداش متغیر

تعریف؛ پیش‌بینی ناپذیری پاداش؛ شبکه‌های اجتماعی؛ بازی‌های دیجیتال؛ ایجاد عادت؛ تأثیر بر مغز و رفتار؛ استفاده اخلاقی و غیراخلاقی.

پ

پلتفرم

پلتفرم دیجیتال؛ قدرت زیرساختی؛ واسطه‌گری؛ داده‌کاربران؛ اثر شبکه‌ای؛ تمرکز بازار؛ مسئولیت اجتماعی؛ تنظیم‌گری پلتفرم‌های بزرگ.

پراکندگی توجه

چندکارگی؛ جابه‌جایی مداوم میان وظایف؛ هزینه شناختی؛ کاهش حافظه؛ کاهش کیفیت کار؛ اثر بر مطالعه و گفت‌وگو؛ راه‌های بازسازی تمرکز.

پروپاگاندا

تعریف؛ تفاوت با تبلیغات؛ تکرار؛ دشمن‌سازی؛ سانسور؛ نیمه‌حقیقت؛ ایجاد سردرگمی؛ پروپاگانداي حکومتی؛ پروپاگاندا در فضای دیجیتال؛ مقاومت در برابر پروپاگاندا.

پروپاگانداي جمهوری اسلامی

دین حکومتی؛ دشمن خارجی؛ روایت شهادت؛ تبلیغات رسمی؛ صداوسیما؛ تحریف تاریخ؛ کنترل واژگان؛ اعتراف اجباری؛ بحران‌سازی؛ تأثیر بر مخالفان حکومت.

پستمن، نیل

سرگرمی و گفت‌وگوی عمومی؛ تأثیر رسانه بر فرهنگ؛ تلویزیون؛ ناپدید شدن کودکی؛ ارتباط اندیشه‌های او با شبکه‌های اجتماعی.

پیمایش بی‌پایان

طراحی بدون نقطه پایان؛ حذف لحظه تصمیم؛ افزایش زمان حضور؛ نقش در وابستگی دیجیتال؛ ضرورت توقف‌های آگاهانه.

پوپر، کارل

جامعه باز؛ نقدپذیری؛ حقیقت‌غیرنهایی؛ اصلاح خطا؛ دشمنان جامعه باز؛ ارتباط جامعه باز با تنوع اطلاعاتی و آزادی ذهن.

ت

تأمل

تأمل و سکوت؛ تأمل در برابر واکنش فوری؛ آموزش تأمل؛ تأمل و داوری؛ تأمل در زندگی سیاسی؛ تأمل به‌عنوان شرط آزادی.

تأیید اجتماعی

پسند و اشتراک‌گذاری؛ فشار جمعی؛ هم‌رنگی؛ محبوبیت به‌عنوان نشانه حقیقت؛ اثر شبکه‌های اجتماعی؛ استقلال داوری.

تبلیغات

تبلیغات تجاری؛ تبلیغات سیاسی؛ شخصی سازی؛ تبلیغات پنهان؛ شفافیت تبلیغاتی؛ تبلیغات برای کودکان؛ تبلیغات و اقتصاد توجه.

تجربه انسانی

تبدیل تجربه به داده؛ زندگی به عنوان منبع استخراج؛ ارزش غیرقابل اندازه گیری تجربه؛ تجربه و حافظه؛ حق حفظ تجربه خصوصی.

تحریک عاطفی

ترس؛ خشم؛ شگفتی؛ احساس گناه؛ حس فوریت؛ نقش عواطف در جلب توجه؛ استفاده رسانه و سیاست از تحریک عاطفی.

تصمیم گیری

عقلانیت محدود؛ تصمیم سریع و آهسته؛ خستگی تصمیم؛ معماری انتخاب؛ هوش مصنوعی به عنوان تصمیم یار؛ مسئولیت نهایی انسان.

تصرف توجه

تعریف؛ تصرف تجاری؛ تصرف سیاسی؛ تصرف مذهبی؛ تصرف توجه در خانواده و محیط کار؛ نشانه های تصرف؛ راه های مقاومت.

تمرکز

تمرکز کوتاه مدت؛ تمرکز عمیق؛ توان بازگشت؛ محیط مناسب؛ تمرکز و یادگیری؛ تمرکز و خلاقیت؛ تمرکز در عصر دیجیتال.

تنهایی

تنهایی اجتماعی؛ تنهایی در حکومت های تمامیت خواه؛ تنهایی در شبکه های اجتماعی؛ تفاوت تنهایی با خلوت؛ خلوت به عنوان فضای بازسازی توجه.

توجه

تعریف؛ توجه انتخابی؛ توجه ارادی و غیرارادی؛ محدودیت توجه؛ توجه به عنوان سرمایه؛ توجه و آگاهی؛ توجه و هویت؛ توجه و زندگی؛ توجه و آزادی؛ توجه فردی و جمعی.

توجه جمعی

شکل گیری؛ رویدادهای ملی؛ رسانه؛ بحران؛ انتخابات؛ ورزش؛ همبستگی؛ سوءاستفاده سیاسی؛ پراکندگی توجه عمومی.

توجه عمیق

مطالعه؛ کار؛ هنر؛ رابطه انسانی؛ خلاقیت؛ مقاومت در برابر وقفه؛ شرایط پرورش توجه عمیق.

توجه ملی

اولویت‌های مشترک؛ حافظه ملی؛ دستور کار ملی؛ نقش رسانه؛ نقش روشنفکران؛ استقلال از حکومت؛ ایران آینده.

تمامیت‌خواهی

ایدئولوژی رسمی؛ نابودی حقیقت؛ کنترل زبان؛ دشمن دائمی؛ انسان توده‌ای؛ تنهایی؛ تبلیغات؛ ترور؛ تفاوت تمامیت‌خواهی با اقتدارگرایی.

تلویزیون

فرهنگ نمایش؛ خبر به عنوان سرگرمی؛ توجه جمعی؛ تبلیغات؛ تلویزیون حکومتی؛ تفاوت تلویزیون با رسانه‌های تعاملی.

تلفن هوشمند

حضور دائمی؛ اعلان‌ها؛ دوربین؛ شبکه اجتماعی؛ کار و زندگی؛ کودکان و نوجوانان؛ خواب؛ تمرکز؛ وابستگی؛ استفاده آگاهانه.

تله توجه

محرک‌های طراحی شده؛ محتوای خشم‌برانگیز؛ پاداش متغیر؛ احساس فوریت؛ تکرار؛ نشانه‌های تشخیص و خروج.

ج

جامعه آزاد

تعریف؛ نهادهای پاسخ‌گو؛ آزادی بیان؛ آزادی ذهن؛ رسانه آزاد؛ آموزش انتقادی؛ تکثر؛ حاکمیت قانون؛ حفاظت از توجه شهروندان.

جامعه باز

نقدپذیری؛ اصلاح خطا؛ گردش قدرت؛ تنوع دیدگاه‌ها؛ حقیقت و عدم قطعیت؛ پیوند با آثار پوپر.

جمهوری اسلامی

ایدئولوژی حکومتی؛ بحران دائمی؛ دشمن‌سازی؛ سانسور؛ حجاب اجباری؛ اقتصاد ناکارآمد؛ مداخله در زندگی خصوصی؛ اشغال توجه ایرانیان؛ تمایز حکومت از ایران.

جنگ شناختی

اطلاعات نادرست؛ عملیات روانی؛ شبکه‌های اجتماعی؛ جعل عمیق؛ تضعیف اعتماد؛ اهداف سیاسی؛ دفاع شناختی جامعه.

چال‌دینی، رابرت

اقتناع؛ تأیید اجتماعی؛ کمیابی؛ اقتدار؛ تعهد؛ پیش‌اقتناع؛ کنترل زمینه توجه.

چندکارگی

افسانه انجام هم‌زمان کارها؛ جابه‌جایی شناختی؛ کاهش کیفیت؛ خستگی؛ محیط کار؛ آموزش؛ تلفن همراه.

ح

حافظه

حافظه فعال؛ حافظه بلندمدت؛ توجه به عنوان دروازه حافظه؛ حافظه تاریخی؛ تحریف حافظه؛ فراموشی دیجیتال؛ حافظه و هویت.

حافظه تاریخی

تاریخ رسمی؛ تحریف گذشته؛ نسل‌های جدید؛ اسناد؛ ادبیات؛ نقش حافظه در مقاومت؛ حافظه ملی ایران.

حاکمیت

حاکمیت فردی؛ حاکمیت ملی؛ حاکمیت بر ذهن؛ حاکمیت بر داده؛ محدودیت قدرت؛ مسئولیت حاکمیت دموکراتیک.

حاکمیت بر توجه

تعریف؛ مبانی فلسفی؛ ابعاد فردی؛ ابعاد خانوادگی؛ ابعاد آموزشی؛ ابعاد اقتصادی؛ ابعاد سیاسی؛ ابعاد ملی؛ رابطه با هوش مصنوعی؛ منشور حاکمیت بر توجه.

حاکمیت شناختی

حق کنترل نسبی بر محیط ذهنی؛ ارتباط با آزادی شناختی؛ حریم ذهنی؛ داده‌های عصبی؛ فناوری‌های هوشمند.

حاکمیت ملی بر توجه

تعیین دستور کار ملی؛ تمایز ایران از حکومت؛ استقلال رسانه‌ای؛ اولویت توسعه؛ گذار از واکنش به ساختن؛ نقش جامعه مدنی و نخبگان.

حباب اطلاعاتی

شخصی‌سازی؛ الگوریتم؛ دیدگاه‌های همسان؛ کاهش مواجهه با اختلاف؛ تصور کاذب از اجماع؛ راه‌های خروج.

حریم خصوصی

داده شخصی؛ ارتباطات؛ موقعیت مکانی؛ رفتار آنلاین؛ رضایت؛ نظارت دولتی و تجاری؛ قوانین حفاظت از داده.

حریم شناختی

ذهن به عنوان قلمرو خصوصی؛ استنباط حالات درونی؛ داده عصبی؛ تحلیل عاطفی؛ محل کار؛ حقوق آینده؛ پیوند با کرامت انسانی.

حقوق بشر

آزادی اندیشه؛ آزادی بیان؛ حریم خصوصی؛ حقوق کودک؛ حقوق شناختی؛ بازتفسیر حقوق بشر در عصر هوش مصنوعی.

حقوق شناختی

آزادی شناختی؛ حریم ذهنی؛ تمامیت ذهنی؛ تداوم روانی؛ حق مقابله با دستکاری؛ جایگاه در قانون آینده.

حقیقت

حقیقت عینی؛ حقیقت سیاسی؛ واقعیت مشترک؛ دروغ؛ اعتماد؛ رسانه؛ جعل عمیق؛ حقیقت در جامعه آزاد.

حق قطع ارتباط

تعریف؛ محیط کار؛ ساعات غیرکاری؛ سلامت روانی؛ خانواده؛ خواب؛ مسئولیت سازمان‌ها؛ قوانین حمایتی.

حق سکوت

سکوت فردی؛ سکوت دیجیتال؛ رهایی از اعلان؛ سکوت و تفکر؛ سکوت در فضای عمومی؛ ارزش فرهنگی سکوت.

هوش مصنوعی

تعریف؛ هوش مصنوعی مولد؛ تصمیم‌یار؛ شخصی‌سازی؛ تولید محتوا؛ اقناع فردی؛ خطر دستکاری؛ کاهش بار شناختی؛ هم‌راستایی با ارزش‌های انسانی؛ نظارت انسانی.

هوش مصنوعی انسانی

فناوری در خدمت انسان؛ افزایش توان انتخاب؛ شفافیت؛ پاسخ‌گویی؛ امکان اعتراض؛ کنترل انسانی؛ حفظ کرامت و استقلال.

خ

خانواده

توجه در روابط خانوادگی؛ حضور تلفن همراه؛ کودکان؛ گفت‌وگو؛ زمان مشترک؛ الگوسازی والدین؛ حفاظت از خلوت خانوادگی.

خبر

مصرف خبر؛ خبر فوری؛ بحران دائمی؛ تکرار؛ خستگی خبری؛ انتخاب منابع؛ فاصله گرفتن آگاهانه؛ خبر و مسئولیت شهروندی.

خرد

خرد در برابر اطلاعات؛ قضاوت؛ تجربه؛ تأمل؛ محدودیت انسانی؛ خرد جمعی؛ نقش آموزش و گفت‌وگو.

خستگی توجه

نشانه‌ها؛ وقفه‌های مکرر؛ مصرف خبر؛ محیط کار؛ تصمیم‌گیری؛ خواب؛ راه‌های بازیابی توان ذهنی.

خودآگاهی

شناخت عادت‌ها؛ مشاهده واکنش‌ها؛ رابطه با آزادی؛ خودآگاهی و فناوری؛ تمرین بازگشت به اولویت‌ها.

خودسانسوری

ترس؛ فشار اجتماعی؛ مجازات؛ محدود شدن اندیشه پیش از بیان؛ خودسانسوری در استبداد؛ خودسانسوری در شبکه‌های اجتماعی.

خودفرمانی

انتخاب ارزش‌ها؛ هدایت زندگی؛ آزادی مثبت؛ مسئولیت؛ خودفرمانی در برابر دستکاری؛ محدودیت‌های خودفرمانی.

د

داده

داده شخصی؛ داده رفتاری؛ داده زیستی؛ داده عاطفی؛ داده عصبی؛ مالکیت؛ پردازش؛ ارزش اقتصادی؛ حفاظت قانونی.

داده رفتاری

کلیک؛ توقف؛ جست‌وجو؛ خرید؛ موقعیت؛ زمان استفاده؛ پیش‌بینی رفتار؛ شخصی‌سازی؛ بهره‌برداری تجاری و سیاسی.

دانش

تفاوت دانش و اطلاعات؛ دانش و توجه عمیق؛ دانش تخصصی؛ حافظه؛ تجربه؛ هوش مصنوعی و دسترسی به دانش.

دموکراسی

توجه شهروندی؛ فضای عمومی؛ رسانه آزاد؛ گفت‌وگو؛ تنوع دیدگاه؛ انتخابات؛ مسئولیت؛ خطر دستکاری رأی‌دهنده؛ دموکراسی و فناوری.

دستور کار عمومی

تعریف؛ قدرت تعیین موضوع؛ رسانه؛ حکومت؛ شبکه‌های اجتماعی؛ حذف مسائل مهم؛ دستور کار ملی ایران.

دستکاری

پنهان‌کاری؛ بهره‌برداری از آسیب‌پذیری؛ تفاوت با اقناع؛ شخصی‌سازی؛ دستکاری تجاری؛ دستکاری سیاسی؛ حق مقابله با دستکاری.

دستکاری الگوریتمی

پیش‌بینی رفتار؛ تنظیم محیط؛ محتوای شخصی؛ نامرئی بودن سازوکار؛ فراتلنگر؛ مسئولیت حقوقی.

دستکاری عاطفی

ترس؛ خشم؛ شرم؛ احساس گناه؛ امید کاذب؛ تحریک برای خرید یا واکنش سیاسی.

دولت

دولت کارآمد؛ کاهش بار شناختی؛ ثبات؛ ارائه خدمات؛ دولت به‌عنوان مرکز دائمی توجه؛ محدودیت قدرت؛ مسئولیت حفاظت از حقوق شناختی.

دولت دینی

ایدئولوژی؛ مرجع حقیقت؛ اجبار مذهبی؛ کنترل رفتار خصوصی؛ زبان مقدس؛ سرکوب مخالفان؛ جمهوری اسلامی.

ر

رسانه

رسانه چاپی؛ رادیو؛ تلویزیون؛ شبکه اجتماعی؛ نقش در دستور کار؛ مسئولیت اخلاقی؛ مدل اقتصادی؛ رسانه آزاد؛ رسانه حکومتی.

رسانه اجتماعی

ارتباط؛ تأیید اجتماعی؛ پاداش متغیر؛ الگوریتم؛ قطبی‌شدن؛ اطلاعات نادرست؛ فرصت‌های مدنی؛ خطرهای دموکراتیک.

رسانه مستقل

استقلال مالی؛ پاسخ‌گویی؛ تنوع؛ حقیقت‌سنجی؛ اعتماد عمومی؛ نقش در ایران آینده.

رضایت

رضایت آگاهانه؛ شرایط طولانی خدمات؛ جمع‌آوری داده؛ رضایت کودکان؛ امکان پس‌گرفتن رضایت؛ تفاوت رضایت رسمی و واقعی.

روایت

روایت شخصی؛ روایت ملی؛ روایت حکومتی؛ روایت رسانه‌ای؛ جنگ روایت‌ها؛ بازسازی روایت ایران.

روابط انسانی

حضور؛ گوش دادن؛ همدلی؛ گفت‌وگوی رودررو؛ تلفن همراه؛ توجه به‌عنوان شکل احترام و محبت.

ز

زبان

زبان و اندیشه؛ واژه‌های سیاسی؛ چارچوب‌بندی؛ زبان رسمی؛ زبان پروپاگاندا؛ زبان نو؛ بازپس‌گیری زبان؛ واژه‌سازی برای حقوق جدید.

زندگی آگاهانه

انتخاب نحوه مصرف زمان؛ هماهنگی با ارزش‌ها؛ پذیرش خطا؛ بازگشت مداوم؛ تعادل فناوری، کار، خانواده و خلوت.

زندگی روزمره

توجه در کارهای عادی؛ عادت؛ مصرف رسانه؛ حکومت و مداخله در زندگی؛ سیاست زندگی روزمره؛ بازسازی زندگی عادی در ایران.

زوبوف، شوشانا

سرمایه‌داری نظارتی؛ تجربه انسانی به‌عنوان ماده خام؛ مازاد رفتاری؛ بازارهای پیش‌بینی رفتار؛ قدرت ابزاری.

س

سانسور

حذف اطلاعات؛ ممنوعیت؛ فیلترینگ؛ تهدید؛ سانسور اقتصادی؛ خودسانسوری؛ سانسور و توجه عمومی؛ سانسور در جمهوری اسلامی.

سرمایه توجه

تعریف؛ محدودیت؛ بازگشت‌ناپذیری زمان؛ سرمایه‌گذاری توجه؛ مصرف توجه؛ رابطه با عمر؛ حفاظت فردی و اجتماعی.

سرمایه‌داری پلتفرمی

مدل پلتفرم؛ داده؛ اثر شبکه‌ای؛ تمرکز بازار؛ قدرت زیرساختی؛ وابستگی کاربران و کسب‌وکارها.

سرمایه‌داری نظارتی

تعریف؛ جمع‌آوری داده؛ پیش‌بینی رفتار؛ تغییر رفتار؛ عدم توازن قدرت؛ زوبوف؛ تنظیم‌گری.

سرعت

شتاب زندگی؛ خبر فوری؛ تصمیم سریع؛ فناوری؛ کاهش تأمل؛ ارزش‌کندی؛ سرعت و کنترل.

سکوت

سکوت به‌عنوان فقدان نیست؛ سکوت و حضور؛ سکوت و خلاقیت؛ سکوت در آموزش؛ حق دسترسی به سکوت.

سواد توجه

تعریف؛ شناخت محدودیت ذهن؛ مدیریت وقفه؛ مصرف‌خبر؛ طراحی دیجیتال؛ آموزش کودکان؛ مسئولیت جامعه.

سواد دیجیتال

کار با ابزار؛ امنیت؛ حریم خصوصی؛ الگوریتم؛ تشخیص محتوای مصنوعی؛ حقوق کاربر.

سواد رسانه‌ای

منبع‌شناسی؛ تحلیل پیام؛ هدف و منافع؛ تصویر؛ زبان؛ اطلاعات نادرست؛ جعل عمیق؛ آموزش عمومی.

سیاست

سیاست توجه؛ دستور کار؛ انتخابات؛ تبلیغات؛ بحران؛ رهبری؛ رسانه؛ مسئولیت شهروندی.

سیاست توجه

توزیع امکان دیده شدن؛ رقابت بر سر دستور کار؛ سکوت تحمیلی؛ قدرت رسانه‌ای؛ توجه به اقلیت‌ها؛ عدالت توجه.

ش

شبکه اجتماعی

پلتفرم؛ ارتباط؛ داده؛ الگوریتم؛ تأیید اجتماعی؛ حباب اطلاعاتی؛ قطبی‌شدن؛ اعتیاد؛ سازمان‌دهی سیاسی.

شخصی‌سازی

محتوای متناسب؛ تبلیغات؛ الگوریتم؛ مزایا؛ محدود شدن افق؛ شفافیت؛ کنترل کاربر.

شفافیت

شفافیت الگوریتمی؛ شفافیت تبلیغاتی؛ شفافیت حکومتی؛ حق دانستن؛ محدودیت شفافیت؛ حفاظت از حریم خصوصی.

شناخت

فرایندهای ذهنی؛ ادراک؛ حافظه؛ تصمیم؛ شناخت و عاطفه؛ علوم شناختی؛ حقوق شناختی.

ع

عادت

شکل‌گیری عادت؛ محرک؛ پاداش؛ تکرار؛ عادت دیجیتال؛ عادت آگاهانه؛ تغییر محیط؛ اراده و ساختار.

عدالت توجه

توزیع امکان شنیده شدن؛ گروه‌های حاشیه‌ای؛ قدرت رسانه‌ای؛ دیده شدن رنج؛ توجه عمومی و منابع محدود.

عقلانیت محدود

هربرت سایمون؛ محدودیت اطلاعات؛ محدودیت زمان؛ پاسخ رضایت‌بخش؛ کاربرد در سیاست و اقتصاد توجه.

عملیات روانی

اطلاعات؛ شایعه؛ ترس؛ دشمن؛ رسانه؛ جنگ شناختی؛ جامعه هدف؛ مقاومت اجتماعی.

ف

فناوری

ابزار و ساختار؛ فناوری و ارزش؛ خنثی نبودن طراحی؛ توانمندسازی؛ وابستگی؛ سیاست‌گذاری؛ مسئولیت سازندگان.

فناوری انسانی

طراحی در خدمت ارزش‌های انسانی؛ افزایش اختیار؛ کاهش بار شناختی؛ حفاظت از کودک؛ امکان خروج؛ نظارت انسانی.

فناوری عصبی

خواندن فعالیت مغز؛ رابط مغز و رایانه؛ داده عصبی؛ حریم ذهنی؛ تمامیت روانی؛ حقوق عصبی.

فضای عمومی

گفت‌وگو؛ حضور شهروندان؛ رسانه؛ سیاست؛ تفاوت عمومی و خصوصی؛ فضای عمومی در جامعه استبدادی و دموکراتیک.

فیلتر اطلاعاتی

الگوریتم؛ گزینش محتوا؛ حذف نامرئی؛ حباب اطلاعاتی؛ کنترل دستور کار؛ تنوع منابع.

ق

قدرت

قدرت سیاسی؛ قدرت اقتصادی؛ قدرت رسانه‌ای؛ قدرت الگوریتمی؛ قدرت تعیین دستور کار؛ محدودیت و پاسخ‌گویی.

قدرت توجه

توان دیده شدن؛ هدایت نگاه جمعی؛ تعیین مسئله؛ شخصیت‌های سیاسی؛ شرکت‌های فناوری؛ رسانه؛ مقاومت در برابر انحصار توجه.

قطبی شدن

هویت سیاسی؛ دشمن‌سازی؛ الگوریتم؛ محتوای خشم‌برانگیز؛ فروپاشی گفت‌وگو؛ قطبی شدن ایرانیان؛ راه‌های کاهش شکاف.

قانون

حاکمیت قانون؛ حفاظت از داده؛ تنظیم هوش مصنوعی؛ حقوق کودک؛ حق اعتراض؛ قانون در ایران آینده.

کاهنمن، دانیل

تفکر سریع و آهسته؛ ظرفیت محدود؛ توجه و تلاش؛ خطاهای شناختی؛ قضاوت و تصمیم.

کالایی شدن توجه

اندازه‌گیری؛ کلیک؛ مشاهده؛ زمان حضور؛ فروش تبلیغات؛ انسان به‌عنوان محصول؛ مرزهای اخلاقی.

ک

کودک

رشد شناختی؛ آسیب‌پذیری؛ تبلیغات؛ تلفن هوشمند؛ بازی؛ خواب؛ آموزش؛ حقوق کودک؛ مسئولیت والدین و حکومت.

کرامت انسانی

ارزش ذاتی؛ انسان به‌عنوان غایت؛ مخالفت با تقلیل انسان به داده؛ کرامت و حریم ذهن؛ کرامت در جامعه آزاد.

کار

کار عمیق؛ وقفه؛ پیام کاری؛ نظارت کارکنان؛ خودکارسازی؛ حق قطع ارتباط؛ معنای کار.

کاربر

کاربر به عنوان مصرف کننده؛ کاربر به عنوان محصول؛ داده کاربر؛ حقوق کاربر؛ مسئولیت کاربر؛ طراحی انسانی.

کنترل

کنترل آشکار؛ کنترل نامرئی؛ کنترل رفتاری؛ کنترل الگوریتمی؛ کنترل سیاسی؛ خودکنترلی؛ تفاوت کنترل با حاکمیت.

گی

گفت‌وگو

گفت‌وگوی رودررو؛ گوش دادن؛ اختلاف؛ دموکراسی؛ خانواده؛ شبکه اجتماعی؛ گفت‌وگو و کشف حقیقت.

گوش دادن

توجه به دیگری؛ همدلی؛ احترام؛ سکوت؛ گفت‌وگوی سیاسی؛ گوش دادن در خانواده و آموزش.

م

مارپیچ خشم

محتوای تحریک کننده؛ الگوریتم؛ واکنش؛ بازنشر؛ تشدید قطبی شدن؛ تأثیر بر سیاست.

مالکیت داده

حق دسترسی؛ انتقال؛ حذف؛ منافع اقتصادی؛ مالکیت فردی یا جمعی؛ محدودیت‌های مفهوم مالکیت.

محرك

محرك بیرونی؛ محرك درونی؛ اعلان؛ تصویر؛ صدا؛ احساس؛ محرك و عادت؛ فاصله میان محرك و واکنش.

مدرسه

محیط توجه؛ تلفن همراه؛ نقش معلم؛ سواد رسانه‌ای؛ سکوت؛ مطالعه؛ گفت‌وگو؛ آموزش شهروندی.

مسئولیت

مسئولیت فرد؛ مسئولیت رسانه؛ مسئولیت شرکت فناوری؛ مسئولیت حکومت؛ مسئولیت والدین؛ مسئولیت نسبت به توجه دیگران.

مسئولیت توجه

انتخاب آگاهانه؛ احترام به زمان دیگران؛ پرهیز از پیام غیرضروری؛ عدم انتشار اطلاعات نادرست؛ مسئولیت نهادی.

مطالعه

مطالعه عمیق؛ کتاب چاپی و دیجیتال؛ حافظه؛ تمرکز؛ تخیل؛ مطالعه در عصر شبکه‌های اجتماعی.

معماری انتخاب

ترتیب گزینه‌ها؛ گزینه پیش‌فرض؛ طراحی رابط؛ حق خروج؛ تلنگر؛ فراتلنگر؛ اخلاق طراحی.

معماری جامعه آزاد

قانون؛ نهاد؛ فرهنگ؛ آموزش؛ رسانه؛ فناوری؛ طراحی خدمات عمومی؛ حفاظت از توجه شهروندان.

مک‌لوهان، مارشال

رسانه همان پیام است؛ امتدادهای انسان؛ تأثیر ساختار رسانه بر ادراک و جامعه.

منشور حاکمیت بر توجه

هدف؛ اصول بنیادین؛ کرامت؛ آزادی ذهن؛ کودک؛ آموزش؛ رسانه؛ اقتصاد؛ حکومت؛ فناوری؛ مسئولیت نسل‌ها.

منطق نمایش

جذابیت بصری؛ سرگرمی؛ سیاست؛ خبر؛ شخصیت‌محوری؛ غلبه تصویر بر استدلال.

ن

نابرابری

نابرابری اقتصادی؛ نابرابری اطلاعاتی؛ نابرابری در دسترسی به سکوت و زمان؛ قدرت شرکت‌ها؛ عدالت توجه.

نظارت

نظارت دولتی؛ نظارت تجاری؛ نظارت محل کار؛ خودنظارتی؛ داده؛ حریم خصوصی؛ سرمایه‌داری نظارتی.

نوجوان

شبکه اجتماعی؛ هویت؛ تأیید اجتماعی؛ اضطراب؛ خواب؛ آموزش؛ تلفن هوشمند؛ حمایت قانونی.

نوآوری

نوآوری فناورانه؛ پیشرفت انسانی؛ جهت فناوری؛ توزیع منافع؛ نوآوری مسئولانه.

و

واقعیت

واقعیت مشترک؛ تصویر ذهنی؛ رسانه؛ جعل؛ دروغ؛ حقیقت سنجی؛ بحران واقعیت.

وقفه

اعلان؛ پیام؛ تغییر کار؛ هزینه شناختی؛ وقفه در مطالعه؛ مدیریت وقفه؛ طراحی محیط.

ویلیام جیمز

تعریف توجه؛ تجربه آگاهانه؛ انتخاب ذهن؛ نقش عادت؛ جایگاه در روان‌شناسی توجه.

ویلیامز، جیمز

اقتصاد توجه؛ آزادی؛ نور توجه؛ اهداف بلندمدت؛ طراحی دیجیتال؛ مقاومت.

ه

هویت

هویت فردی؛ هویت گروهی؛ هویت سیاسی؛ داده و طبقه‌بندی؛ شبکه اجتماعی؛ هویت تحمیلی؛ هویت ایرانی.

همدلی

توجه به تجربه دیگری؛ گفت‌وگو؛ ادبیات؛ رسانه؛ کاهش همدلی در محیط قطبی؛ آموزش.

هوشیاری مدنی

پیگیری خبر؛ مشارکت؛ تعادل میان آگاهی و فرسودگی؛ مسئولیت شهروندی؛ مقاومت در برابر بحران دائمی.

ی

یادگیری

توجه و حافظه؛ تمرین؛ مطالعه؛ وقفه؛ آموزش دیجیتال؛ یادگیری عمیق؛ نقش هوش مصنوعی.

یأس

بحران دائمی؛ درماندگی آموخته شده؛ پروپاگاندا؛ فرسودگی سیاسی؛ امید به عنوان بازپس گیری آینده.

یوتوپیا و دیستوپیا

آرمان شهر فناورانه؛ جامعه کنترل شده؛ اورول؛ هاکسلی؛ ادبیات هشداردهنده؛ آینده آزادی.